

„Naprastá většina žáků u nás jde na odborné školy – chtějí být strojaři, ekonomy, zdravotními sestrami. Jen necelá čtvrtina jde na gymnázia. Budou znát přístavek, anaforu, nová vrata a generála po bitvě, jen se budou ostýchat napsat dopis a žádost na úřad, protože jediné, co o tom vědí, je, že jim hrozí spousta chyb. Proč dopouštíme po léta takovou devastaci vzdělávání? A neházejme to na Cermat. Ten dělá, co mu my jako společnost prostřednictvím politiků dovolíme,“ komentuje **Tomáš Feřtek způsob, jakým současná podoba přijímacích testů na střední školy deformuje vzdělávání (respekt.cz).**

Krátce

- Děti se vrátily do lavic. Jsou ale jiné, než když je před lockdownem opouštěly.** „Na prvním stupni se setkávám s tím, že děti jsou nesoustředěné, potýkají se s napětím nebo třeba i návaly vzteku,“ [cituje Josef Mačí školní psychologku Janu Rozsypalovou](#), upozorňuje také na potíže s komunikací u dětí na 2. stupni, které se z domova učily po většinu školního roku (seznamzpravy.cz). Jinde učitelé děti zavalili testy, přestože od toho ministerstvo školství odrazuje. „Když šel můj syn minulý týden do školy, už byl psychicky na dně. Čekaly na něj jen písemky a známkování, za týden jich přinesl devět,“ [cituje Markéta Hronová rodiče žáka z Černošic](#) (ihned.cz). Řada učitelů ale podle ní sleduje, že dětem dělá návrat do školy po dlouhé pauze potíže. [Markéta Rizikyová \(lidovky.cz\) upozorňuje na obtížnou situaci prváků na středních a vysokých školách](#), ti jsou podle nich i za normálních okolností ohroženi studijní neúspěšností (zvláště na některých oborech vysokých škol), oporu nemají ani ve spolužácích, které po roce výuky na dálku neznají, stres řada z nich řeší rizikově, například sebepoškozováním. Na to, že rychle přibývá dětí s psychickými potížemi, upozorňuje aktualne.cz. „Narostlo hlavně sebepoškozování u dětí pubertálního věku a poruchy příjmu potravy. Anorexií a bulimií trpí čím dál mladší děti,“ [cituje článek Kateřinu Duchoňovou z oddělení dětské psychiatrie v Thomayerově nemocnici.](#)
- Vláda postupně ruší rotační výuku, zahrádky restaurací se otevrou dříve než střední a vysoké školy.** Od 17. 5. se ruší rotační výuka na 1. stupni a v šesti krajích a v Praze také na 2. stupni základních škol, oznámil po pondělním jednání vlády (10. 5.) [ministr Robert Plaga](#) (twitter), o týden později (od 24. 5.) by se bez rotací měli učit všichni žáci na základních školách a do školy se mají vrátit středoškoláci, distančně měla podle pondělního vládního usnesení pokračovat [výuka na vysokých školách](#) (novinky.cz). Vláda upravila také frekvenci testování, antigenními testy se od 17. 5. bude testovat jednou za týden, u PCR testů bude stačit jednou za 14 dní, [ruší se zároveň povinnost dodržovat ve školách homogenní skupiny žáků](#) (ceskenoviny.cz). V úterý ráno Plaga pro [CNN Prima News](#) řekl, že o vysokých školách se bude rozhodovat až po návratu středoškoláků, přestože na nich už končí semestr. Vysvětlil také, že PCR testy stát nezajistí i proto, že je s jejich nákupem spojena práce laboratoří, které je třeba zajistit lokálně. „Byl nějaký plán, který mluvil o rotacích, a najednou se z ničeho nic bez pokynů a instrukcí mluví o tom, že se žáci vrátí prezenčně,“ [zkritizoval rychlé změny v rozhodování ředitel základní školy ve Šlapanicích Pavel Vyhnák](#) (Český rozhlas Plus). Ideální není ani datum pro střední školy – [v den, kdy mají začít učit prezenčně, se konají státní maturit](#) (seznamzpravy.cz), [řadu z nich proto čeká náhradní program](#) (ceskenoviny.cz). Zatímco střední a vysoké školy jsou stále zavřené, od pondělí 17. 5. [se otevrou zahrádky restaurací a povolené jsou akce pod širým nebem až pro 700 sedících diváků](#) (CNN Prima News). Komentátor Hospodářských novin Petr Honzejek připomněl, že rozhodnutí vlády předcházelo vystoupení premiéra Andreje Babiše v parlamentu, který mluvil o bezpodmínečném otevření všech škol bez rotace jako o absolutní prioritě, a označil to za [další díl seriálu „můžeš slíbit všechno“](#) (ihned.cz). „Úplně nerozumím tomu, proč zahrádky mají jít před středními školami. Myslím, že by to bylo dobré naopak,“ [řekl v rozhovoru pro irozhlas.cz epidemiolog Petr Smejkal](#). Opoziční poslanci ze zdravotního výboru si v této souvislosti postěžovali, [že nevědí, kdo rozhoduje](#) (Český rozhlas Plus). Aktuální opatření ve školách spolu s výhledy na další rozvolnění do konce školního roku shrnul [Deník N](#).
- Korektorské úlohy v testu z češtiny jsou podle Oldřicha Botlíka nezákonné, Cermat nesouhlasí.** „Zvládnutí korektorských dovedností jako cíl vzdělávání v RVP pro základní školy chybí. Příčina je jasná. Cílem a úkolem základní školy je naučit žáky správně mluvit a psát,“ [píše Oldřich Botlík v komentáři na lidovky.cz](#). Cermat na to reagoval v prohlášení, podle něj zařazení úloh do testu vychází ze specifikace požadavků či Standardů pro základní vzdělávání, a připomněl, že úlohy jsou každoročně posuzovány validační komisí Cermat i odbornou komisí ministerstva školství, námitku, [že takto pojaté úlohy jsou v rozporu s RVP pro základní školy ale nikdo nevznesl](#) (cermat.cz). Podle Oldřicha Botlíka je ale směrodatný školský zákon, podle nějž by test měl ověřovat jen to, co je v RVP. „Pokud chtěl Cermat mě tvrdit vyvrátit, měl elegantní možnost, jak to provést. Totiž citovat některý očekávaný výstup uvedený v RVP ZV,“ [reagoval na prohlášení Cermatu Botlík](#). Na to, že Cermat postupuje v rozporu s doporučeními ministerstva školství, [upozornil v tiskové zprávě EDUin](#) (novinky.cz).
- „Školám můžeme podat pomocnou ruku například v otázkách administrativy, účetnictví, pracovních smluv,“ říká v rozhovoru s Lucií Kocurovou pro Lidové noviny koordinátor středního článku podpory na Semilsku Jaroslav Jirásko.** Dlouholetý ředitel základní školy bude v příštích letech v pilotním projektu ministerstva školství testovat, jakou podporu od středního článku školy i jejich zřizovatelé potřebují.
- Se soukromým doučováním a doučovacím kurzy má zkušenost každý druhý žák 9. třídy.** Vyplývá to z výsledků aktuálního průzkumu. Podle jeho autora Víta Štastného jsou v Česku soukromě nejčastěji doučovány „přijímací“ předměty, tedy český jazyk a matematika. Problematice tzv. stínového vzdělávání se věnoval diskusní pořad [Houpačky Radia Wave](#).

V souvislostech

VRÁTIT SE DO ŠKOLY NEBUDE JEDNODUCHÉ, MYSLÍ SI RODIČE ŽÁKŮ ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOL

[Agentura Nielsen Admosphere](#) zveřejnila výsledky vcelku rozsáhlého dotazníkového šetření, které zjišťovalo názory rodičů na dopady dlouhé období distanční výuky na jejich děti i na to, jak nejlépe dohnat případné mezery ve vzdělávání. Média nejvíce obdalo, že rodiče nejvíce sází na doučování – [včetně toho, že by více než třetina z nich dětem školní rok prodloužila klidně i o celý červenec](#) (seznamzpravy.cz). „O tom, že bychom plošně zkracovali letní měsíce, neuvažujeme. Rozhodli jsme se podpořit letní kempy, školy atd. A posílit doučování v dalším školním roce,“ [okomentoval to obratem ministr Robert Plaga](#) (CNN Prima News).

Výzkum na reprezentativním vzorku rodičů ale ukazuje řadu dalších zajímavých věcí – například 3 % dotázaných rodičů uvedlo, že nemají žádnou zkušenost s on-line výukou. I ti, jejichž děti se on-line učily, se ale obávají, že výpadky způsobené méně efektivní výukou na dálku bude těžké dohnat. Co z průzkumu ještě vyplynulo?

Rodiče pojmenovali nejzávažnější dopady koronavirových opatření na děti. Nejčastěji zmínili: nemožnost setkávání se s vrstevníky, resp. chybějící sociální kontakt (75 %), chybějící pohyb venku, resp. sportování (49 %), a velké mezery ve vzdělávání (36 %). Mezi další jmenované problémy přímo spojené se vzděláváním patří ztráta motivace ke studiu či problémy se soustředěním. Mezery ve vzdělávání patřily nejvíce typičtější nejvíce pro starší děti, naopak nejmladší děti jsou častěji postiženy problémy ve soustředěním. Dětem nicméně chybí nejenom sportování, ale i jiné mimoškolní aktivity (63 %). A výhody? Ty vidí rodiče především v tom, že se děti naučily lépe zacházet s digitálními technologiemi (46 %), samostatně pracovat (44 %) a využívat výukové aplikace (41 %).

Téměř 6 z 10 rodičů si myslí, že pro děti bude obtížné přizpůsobit se školnímu režimu. Děti podle nich trpí ztrátou pravidelného režimu a více než polovina rodičů u svého dítěte pozoruje i problémy se závislostí na digitálních zařízeních. Dvě třetiny rodičů si myslí, že zkušenost s distanční výukou nezlepšila vztahy mezi rodinou a školou.

Dohnat výpadky ve vzdělávání? To bude problém, myslí si dva ze tří rodičů. Tento názor častěji sdílí rodiče, kteří si myslí, že se toho jejich děti naučily v průběhu distanční výuky méně. Pětina rodičů (21 %) se ale domnívá, že děti nic dohánět nemusí, protože se ve školách učí pro život nepotřebné zbytečnosti. Téměř dvě třetiny rodičů se domnívají, že nedostatky v digitálním vzdělávání zhoršily již existující nerovnosti a měly negativní dopad na děti se sociálním, ekonomickým nebo jiným znevýhodněním.

Dva ze tří rodičů byli s distanční výukou na škole, kam chodí jejich dítě, spokojeni. Čtvrtina rodičů však byla spíše nespokojena, necelá desetina se domnívá, že by potřebovala zásadní změny. Více nespokojeni byli rodiče středoškoláků, zároveň také rodiče, kteří deklarovali horší představu o tom, co se ve škole probírá.

Více než polovině dětí podle rodičů vyhovovala výuka na dálku méně, než kdyby chodily do školy. Že distanční výuka dítěti nevyhovuje, častěji uváděli rodiče s horším technickým a prostorovým vybavením a rodiče malých dětí. Pouze pětina rodičů deklaruje, že distanční výuka vyhovuje dítěti více. Za největší problémy on-line výuky považují: nízkou koncentraci dítěte při výuce (74 %), nedostatečnou motivaci dítěte v průběhu výuky (71 %), nutnost vysvětlovat dítěti (i pro mě náročné) učivo (67 %), nedostatečné internetové pokrytí (60 %), nechuť dítěte účastnit se on-line výuky (58 %).

Tipy a události (výběr z EDUKalendáře)

- 19. 5., online, Základkou to nekončí – pokračujeme na střední!**
- 25. 5., online, 3. jarní konference Společné vzdělávání 2021+**

POMOŽTE NÁM JAKO DÁRCE:

Každý dar umíme efektivně použít a proměnit ho v užitečnou informaci. Týden co týden připravujeme Beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom v tom mohli pokračovat i nadále, potřebujeme Vaši podporu.

DAROVAT